

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติกีตาร์ 3 สำหรับนักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาดนตรีชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยได้แยกเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. ความหมายของเอกสารประกอบการสอน
2. จิตวิทยาและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนดนตรี
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนดนตรี
4. เครื่องดนตรีที่ใช้ในงานวิจัย: กีตาร์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของเอกสารประกอบการสอน

1.1 ความหมายของเอกสารประกอบการสอน

ชัยศ เรืองสุวรรณ (2534) ได้ให้ความหมายของเอกสารประกอบการสอนไว้ว่า เป็นการนำระบบสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วย มาใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนให้บรรลุวัตถุประสงค์ เอกสารประกอบการสอนนิยมจัดไว้ในกล่องหรือซอง โดยแบ่งออกเป็นหมวด ๆ เอกสารประกอบการสอนประกอบด้วยคู่มือการใช้เอกสารประกอบการสอน สื่อการสอน และการมอบหมายงานหรือกิจกรรม

วิชัย คิสสระ (2539 : 154) ได้ให้ความหมายของเอกสารประกอบการสอนว่า หมายถึงการจัดเรื่องลำดับขั้นตอนของเนื้อหาให้เป็นระบบและรัดกุม ซึ่งมีคุณลักษณะที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนจนสมบูรณ์ในตัวเอง มีจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่เด่นชัด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายทางการเรียนได้ ภายในเวลาอันสั้น โดยกำหนดกิจกรรม เวลา และ สื่อการสอนได้อย่างชัดเจน เป็นกิจกรรมกลุ่มมากกว่ารายบุคคล มุ่งฝึกทักษะและส่งเสริมการร่วมกิจกรรมจากสื่อ และ ยุทธวิธีที่มีหลายรูปแบบ โดยมีครูเป็นผู้คอยแนะนำช่วยเหลือ

บุญชม ศรีสะอาด (2539 : 95) ได้ให้ความหมายของเอกสารประกอบการสอนว่า เอกสารประกอบการสอนคือ สื่อการเรียนหลายอย่างประกอบกันจัดเข้าไว้ด้วยกันเป็นชุด (Package) เรียกว่า สื่อประสม เพื่อมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

อัญชลี แจ่มเจริญ และสุกัญญา ฐาวีวรรณ (2533 : 157) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เอกสารประกอบการสอนเป็นนวัตกรรมการใช้สื่อการสอนแบบประสม ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ตามหัวข้อเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยมาใช้ในการเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งนิยมจัดสื่อการสอนประสมรวมไว้เป็นกล่อง หรือเป็นซอง หรือเป็นกระเป๋าแล้วแต่ผู้จะสร้างขึ้น อุปกรณ์ภายในเอกสารประกอบการสอนมักประกอบด้วย

1. อุปกรณ์ที่จะใช้สอนหรือเรียน
2. อุปกรณ์ส่งเสริมความเข้าใจ เช่น เกมเพื่อสนับสนุนเนื้อหา
3. อุปกรณ์วัดความก้าวหน้าของเด็ก

สมหญิง กลั่นศิริ (2525 : 58) ได้กล่าวถึงเอกสารประกอบการสอนพอสรุปได้ว่า เอกสารประกอบการสอน คือ ชุดของอุปกรณ์ต่างๆ ที่ประกอบกันขึ้นเพื่อใช้สอน จะมีสื่อมากกว่า 1 ชุดขึ้นไป สื่อจะอยู่ในรูปของสื่อ-ประสม วัสดุอุปกรณ์และวิธีการนำมาบูรณาการ โดยใช้วิธีการจัดระบบเพื่อให้เอกสารประกอบการสอนแต่ละชุดมีประสิทธิภาพ เอกสารประกอบการสอนแต่ละชุดจะมีความสมบูรณ์เปิดเสร็จในตัวเอง เอกสารประกอบการสอนอาจจะอยู่ในแฟ้มหรือในกล่อง มีจำนวนเท่ากับหน่วยการสอนแต่ละวิชา เพื่อให้สะดวกต่อการนำไปใช้

สุมานิน รุ่งเรืองธรรม (2526 : 112) ให้ความหมายไว้ในลักษณะเดียวกันคือ เอกสารประกอบการสอนหมายถึง ระบบการผลิตและการนำสื่อการเรียนหลาย ๆ อย่างมาสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกัน หรือการนำระบบสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยวิชา มาช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เอกสารประกอบการสอนนี้นิยมจัดไว้ในรูปของกล่องหรือซองเป็นหมวดๆ สำหรับสอนหัวข้อต่างๆ ในทุกวิชาเท่าที่จะทำได้ โดยยึดหลักสูตรเป็นแนวในการพิจารณาจัดทำเอกสารประกอบการสอนแต่ละชุด

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต (2528 : 291) ได้ให้ความหมายของเอกสารประกอบการสอนไว้ว่า เอกสารประกอบการสอน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อันประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เนื้อหา และวัสดุอุปกรณ์ทั้งหลายไว้เป็นชุด (ใส่เป็นกล่อง หรือซอง หรือห่อ ก็ได้) เพื่อจัดกิจกรรมให้เกิดการเรียนรู้

วาสนา ชาวหา (2525 : 139) ได้กล่าวถึงเอกสารประกอบการสอนไว้ว่า เป็นชุดการเรียนการสอนที่จัดโปรแกรมการเรียนสำหรับผู้เรียน เพื่อให้เรียนด้วยตนเองตามความสามารถและความสนใจเป็นรายบุคคลเพื่อส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคลให้มีพัฒนาการเรียนรู้ของตนไปให้สุดขีดความสามารถโดยไม่ต้องเสียเวลารอคอยผู้อื่น

ยุพิน พิพิธกุลและอรพรรณ ต้นบรรจง. (2531 : 176) ได้ให้ความหมายของเอกสารประกอบการสอนรายบุคคลว่าเป็นชุดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียน เรียนด้วยตนเอง ในเอกสารประกอบการสอนประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัด หรือบัตรพร้อมเฉลย ในเอกสารประกอบการสอนนั้นจะมีสื่อการเรียนการสอนไว้พร้อมเพื่อให้ผู้เรียนใช้ประกอบการเรียนในเรื่องนั้น ๆ

ประหยัด จิระวรพงษ์ (2529 : 244) ได้กล่าวไว้ว่า เอกสารประกอบการสอนหรือชุดการเรียนรู้ คือ ชุด-ประสบการณ์ที่มีความสมบูรณ์อันมีระบบของสื่อประสมเป็นหลักในการช่วยให้เกิด พฤติกรรมการเรียนรู้ตามประสงค์

ฮุสตัน และคนอื่นๆ (Houston and Others 1972 : 10-12) ให้ความหมายเอกสารประกอบการสอนไว้ว่า ชุด-การสอน คือ ชุดประสบการณ์ที่จัดไว้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายโดยเฉพาะ

กู๊ด (Good. 1973 : 306) เอกสารประกอบการสอนหมายถึง โปรแกรมทางการสอนทุกอย่างที่จัดไว้โดยเฉพาะมีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน คู่มือครู เนื้อหา แบบทดสอบ ข้อมูลที่บอกความเที่ยงตรงและมีการกำหนดความมุ่งหมายของการเรียนไว้ครบถ้วน เอกสารประกอบการสอนนี้ ครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนแต่ละคนได้ศึกษาและฝึกฝนตนเอง โดยครูเป็นผู้แนะนำเท่านั้น

กอร์ดอน (Gordon. 1973 : 10) ได้ให้คำนิยามของเอกสารประกอบการสอนไว้ว่า เอกสารประกอบการสอนคือชุดของวัสดุอุปกรณ์และกระบวนการเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐานได้แก่วัตถุประสงค์กิจกรรมการเรียนและการประเมินผล

จากความหมายของเอกสารประกอบการสอนที่ผู้รู้ได้ให้ความหมายไว้ อาจสรุปได้ว่า เอกสารประกอบการสอน คือ ผลผลิตที่เกิดจากเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งผลิตออกมาในรูปของสื่อประสมต่างๆ โดยมีการจัดลำดับขั้นตอนในการใช้อย่างเป็นระบบ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาศัยประสิทธิภาพ มีการวัดผลการเรียนรู้ทันทีหลังจากเรียนจบในหน่วยนั้นๆ

1.2 แนวคิดทฤษฎีและจิตวิทยาที่นำมาใช้ในเอกสารประกอบการสอน

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey. 1963) เชื่อว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้จากการกระทำ หรือ Learning by Doing อันเป็นแนวคิดที่แพร่หลายและได้รับการยอมรับทั่วโลกมานานแล้ว ซึ่งแต่เดิมมาการศึกษาธรรมชาติของการเรียนรู้มุ่งศึกษาปัจจัยภายนอกของผู้เรียน ได้แก่ ตัวแปรเกี่ยวกับครู การแสดงออก ความกระตือรือร้น และการชมเชย ได้เปลี่ยนแปลงมาเป็นการมุ่งศึกษาปัจจัยภายในของผู้เรียน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเดิมของผู้เรียน มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน ความจำ ความสามารถในการจัดกระทำข้อมูล การเสริมแรง ความตั้งใจ และแบบแผนทางปัญญา จากผลการศึกษาพบว่าปัจจัยภายในมีส่วนช่วยให้เกิด

การเรียนรู้ที่มีความหมายและความรู้เดิมมีส่วนเกี่ยวข้องและเสริมสร้างความเข้าใจของผู้เรียน ข้อความนี้ไปสอดคล้องกับปรัชญา Constructivism ที่เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในของผู้เรียน ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมพยายามที่จะนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์และปรากฏการณ์ที่ตนพบเห็นมาสร้างเป็นโครงสร้างทางปัญญาหรือที่เรียกว่า Schema โครงสร้างทางปัญญานี้ประกอบด้วยความหมายหรือความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่บุคคลมีประสบการณ์ อาจเป็นความเชื่อ ความเข้าใจ คำอธิบาย ความรู้ของบุคคลนั้น

การเรียนรู้ตามแนวความคิดของดิวอี้ จะเกิดขึ้นได้ตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการปฏิบัติ ที่เกิดขึ้นเฉพาะตัวบุคคล
2. ความรู้ต่างๆ จะถูกสร้างขึ้น ด้วยตัวของนักเรียนเอง โดยใช้ข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ร่วมกับข้อมูลหรือความรู้ที่มีอยู่แล้วจากแหล่งต่างๆ เช่น สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งประสบการณ์เดิมมาเป็นเกณฑ์ช่วยตัดสินใจ
3. ความรู้และความเชื่อของแต่ละคนจะแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี และสิ่งที่นักเรียนได้พบเห็น ซึ่งจะถูกใช้เป็นพื้นฐานการตัดสินใจ และเป็นข้อมูลในการสร้างแนวคิดใหม่
4. ความเข้าใจแตกต่างจากความเชื่อที่ว่า โดยสิ้นเชิงและความเชื่อจะมีผลโดยตรงต่อการสร้างแนวคิดหรือการเรียนรู้

ดิวอี้ ยังได้เสนอความเชื่อที่ว่า ถ้าจัดสถานการณ์ให้นักเรียนได้เรียนในบรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตยแล้ว จะทำให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเกิดการเรียนรู้ที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างเหมาะสม

บลูม (Bloom, 1976) กล่าวว่า การสอนที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ 4 ประเภท คือ

1. การให้แนวทาง (Cues) คือ คำอธิบายของครูที่ทำให้นักเรียนเข้าใจชัดเจนว่าเมื่อเรียนเรื่องนั้นๆ แล้วจะต้องมีความสามารถอย่างไร ต้องทำอะไรบ้าง
2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน (Participation) เปิด โอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน
3. การเสริมแรง (Reinforcement) ทั้งการเสริมแรงภายนอก เช่น การให้สิ่งของ การติชม และการเสริมแรงภายในตัวของนักเรียนเอง เช่น ความอยากรู้อยากเห็น ฯลฯ
4. การให้ข้อมูลย้อนกลับและการแก้ไขข้อบกพร่อง (Feedback and Corrections) จะต้องมี การแจ้งผลการเรียนและข้อบกพร่องให้นักเรียนทราบ

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต (2528 : 292-293) ได้กล่าวถึงหลักการทฤษฎีและจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการผลิตเอกสารประกอบการสอนมีดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล นักการศึกษาได้นำหลักจิตวิทยาในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลมาใช้ เพราะถือว่าการสอนนั้น ไม่สามารถปั้นผู้เรียนให้เป็นแม่พิมพ์เดียวกันได้ ในช่วงเวลาที่เท่ากัน เพราะผู้เรียนแต่ละคนจะเรียนรู้ตามวิถีทางของเขา และใช้เวลาเรียนเรื่องหนึ่งๆ ที่แตกต่างกันออกไป เหตุผลที่เป็นเช่นนี้ มาจากความแตกต่างทางด้านความสามารถ สติปัญญา ความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ และสังคม ด้วยเหตุผลที่คนเรามีความแตกต่างกันดังกล่าว ผู้สร้างเอกสารประกอบการสอนจึงพยายามที่จะหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการที่จะทำให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้

อย่างประสพผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในชุดนั้นๆ ซึ่งวิธีที่เหมาะสมที่สุดวิธีหนึ่งก็คือการจัดการสอนรายบุคคลซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามความแตกต่างของแต่ละคน

2. การนำสื่อประสมมาใช้ เป็นการนำเอาสื่อการสอนหลายประเภทมาใช้สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยข้อดีของสื่อแต่ละชนิดเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ เป็นจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้

3.1 เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.2 ตรวจสอบผลการเรียนของตนเองว่าถูกหรือผิดได้ทันที

3.3 มีการเสริมแรง คือ ผู้เรียนจะเกิดความภูมิใจ ดีใจที่ตนเองทำได้ถูกต้องเป็นการให้กำลังใจที่จะเรียนต่อไปถ้าตนเองทำไม่ถูกต้องจะได้ทราบว่าที่ถูกต้องนั้นคืออะไร จะได้ไตร่ตรองพิจารณาทำให้เกิดความเข้าใจ ซึ่งจะไม่ทำให้เกิดความท้อถอยหรือสิ้นหวังในการเรียนเพราะเขาจะมีโอกาสที่จะสำเร็จได้เหมือนคนอื่นๆ เหมือนกัน

3.4 เรียนไปที่ละขั้นตามความสามารถและความสนใจของตนเอง

4. การใช้วิธีวิเคราะห์ระบบ เป็นการนำเอาวิธีวิเคราะห์ระบบมาใช้โดยจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวัยของผู้เรียน ทุกสิ่งทุกอย่างที่จัดไว้ในเอกสารประกอบการสอนจะสร้างขึ้นอย่างมีระบบจะต้องมีการตรวจเช็คทุกขั้นตอน และทุกอย่างต้องสัมพันธ์กันสอดคล้องกันเป็นอย่างดี มีการทดลองปรับปรุงจนมีประสิทธิภาพ อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่จะเชื่อถือได้

จากแนวคิดและข้อมูลเบื้องต้นพอสรุปได้ว่า การสร้างเอกสารประกอบการสอนที่ดีจะต้องสอดคล้องกับความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน มีการจัดเนื้อหาสาระออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ โดยเรียงเนื้อหาจากง่ายไปยาก สื่อการเรียนการสอนที่อยู่ในเอกสารประกอบการสอนจะต้องช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียน และเสริมแรงให้ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายหรือท้อใจ ในเอกสารประกอบการสอนจะต้องมีการประเมินผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนของตนเอง

1.3 องค์ประกอบของเอกสารประกอบการสอน

นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของเอกสารประกอบการสอนไว้ดังนี้ ชัยยศ เรืองสุวรรณ (2534 : 153) ได้กล่าวถึงเอกสารประกอบการสอนไว้ว่า เอกสารประกอบการสอนอาจมีหลายรูปแบบ แต่ต้องประกอบด้วยส่วนต่างๆ ที่สำคัญ ดังนี้

1. คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับครูและนักเรียนตามลักษณะของเอกสารประกอบการสอน ภายในคู่มือครูชี้แจงถึงวิธีการใช้เอกสารประกอบการสอนไว้อย่างละเอียด ครูและ

นักเรียนต้องปฏิบัติตามคำชี้แจงอย่างเคร่งครัด จึงสามารถใช้เอกสารประกอบการสอนนั้นอย่างได้ผล
คู่มืออาจทำเป็นเล่มหรือทำเป็นแผ่น แต่ต้องมีส่วนสำคัญ ดังนี้

- 1.1 คำชี้แจงสำหรับครู
- 1.2 บทบาทของครู
- 1.3 การจัดชั้นเรียนพร้อมแผนผัง
- 1.4 แผนการสอน
- 1.5 แบบฝึกปฏิบัติ

2. บัตรคำสั่ง เพื่อให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างที่มีอยู่ในเอกสารประกอบการสอนแบบกลุ่มและเอกสารประกอบการสอนแบบรายบุคคล บัตรคำสั่งประกอบด้วย

- 2.1 คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา
- 2.2 คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรม
- 2.3 การสรุปบทเรียน อาจใช้การอภิปรายหรือการตอบคำถาม

บัตรคำสั่งต้องมีถ้อยคำกะทัดรัด เข้าใจง่าย ชัดเจน ครอบคลุมกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียน
ทำ ผู้เรียนต้องอ่านบัตรคำสั่งให้เข้าใจเสียก่อน แล้วจึงปฏิบัติตามเป็นขั้น ๆ ไป

3. เนื้อหาหรือประสบการณ์ ถูกบรรจุอยู่ในรูปของสื่อการสอนต่างๆ อาจประกอบด้วย
บทเรียนสำเร็จรูป สไลด์ แถบบันทึกเสียง แผ่นภาพโปรงใส เป็นต้น ผู้เรียนต้องศึกษาจากสื่อการสอน
ต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในเอกสารประกอบการสอนตามบัตรคำสั่งที่กำหนดไว้

4. แบบประเมินผล อาจอยู่ในรูปของแบบฝึกหัดให้เติมคำในช่องว่าง จับคู่เลือกคำตอบที่
ถูกหรือให้ดูผลจากการทดลองหรือทำกิจกรรม

กิดานันท์ มะลิทอง (2531 : 181) จัดองค์ประกอบโดยทั่วไปของเอกสารประกอบการสอนไว้
สรุปได้ว่าชุดการสอนมีส่วนประกอบดังต่อไปนี้

1. คู่มือสำหรับผู้สอนในการใช้เอกสารประกอบการสอน และสำหรับผู้เรียนในการใช้ชุด
การเรียน

2. คำสั่งเพื่อกำหนดแนวทางในการสอนหรือการเรียน

3. เนื้อหาสาระบทเรียน จะจัดอยู่ในรูปของสไลด์ ฟิล์มสตริป เทปบันทึกเสียง วัสดุกราฟิก
วีดิทัศน์ หนังสือบทเรียน ฯลฯ

4. กิจกรรมการเรียน เป็นการให้ผู้เรียนทำรายงาน ทำกิจกรรมที่กำหนด หรือค้นคว้าต่อ
จากที่เรียนไปแล้วเพื่อให้ความรู้ที่กว้างขึ้น

5. การประเมินผล เป็นการทดสอบเกี่ยวกับเนื้อหาบทเรียนนั้น

บุญชม ศรีสะอาด (2537 : 95-96) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเอกสารประกอบการสอนที่
สำคัญ 4 ด้านดังนี้

1. คู่มือการใช้เอกสารประกอบการสอน เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้เอกสารประกอบการสอนศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วยแผนการสอน สิ่งที่ครูต้องเตรียมก่อนสอน บทบาทของผู้เรียน และการจัดชั้นเรียน
  2. บัตรงาน เป็นบัตรคำสั่งว่า จะให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามขั้นตอนของการเรียน
  3. แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจสอบว่าหลังจากการเรียนเอกสารประกอบการสอนจบแล้ว ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่
  4. สื่อการเรียนต่างๆ เป็นสื่อสำหรับผู้เรียนได้ศึกษามีหลายชนิดประกอบกัน อาจเป็นประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น บทความ เนื้อหาเฉพาะเรื่อง จุลสาร บทเรียน โปรแกรม หรือประเภทโสตทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่างๆ แถบบันทึกเสียงของจริงต่างๆ เป็นต้น
- เนื่องจากเอกสารประกอบการสอนมีหลายประเภท การผลิตเอกสารประกอบการสอนจึงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมที่เกี่ยวกับลักษณะผู้เรียน สภาพแวดล้อม และเนื้อหา ที่จะช่วยให้สามารถเลือกรูปแบบของเอกสารประกอบการสอน ได้ตรงตามจุดประสงค์

จากการศึกษาองค์ประกอบของเอกสารประกอบการสอน พอสรุปได้ว่า เอกสารประกอบการสอนแต่ละประเภทมีองค์ประกอบพื้นฐานที่ใกล้เคียงกัน คือ คู่มือ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อประสมประกอบการเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.4 ขั้นตอนในการจัดทำเอกสารประกอบการสอน

นักการศึกษาหลายท่านได้ อธิบายขั้นตอนการจัดทำเอกสารประกอบการสอนไว้ดังนี้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523 : 123) ได้เสนอขั้นตอนการผลิตเอกสารประกอบการสอน โดยการนำเอาวิธีระบบการผลิตแผนจุฬาฯ ซึ่งเป็นเอกสารประกอบการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมเข้ามาใช้มี 10 ขั้นตอน สรุปได้ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาสาระและประสบการณ์ อาจเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการ ตามที่เห็นเหมาะสม
2. กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอน โดยประมาณ เนื้อหาวิชาที่ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ใน 1 สัปดาห์ หรือ 1 ครั้ง
3. กำหนดหัวเรื่อง โดยกำหนดประสบการณ์ในหน่วยการเรียนแต่ละหน่วยเป็นเรื่องๆ

4. กำหนดความคิดรวบยอดและหลักการ ต้องให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้และหัวเรื่อง โดยสรุปแนวคิด สาร และหลักเกณฑ์สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาที่สอนให้สอดคล้องกัน

5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง เป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อนแล้ว เปลี่ยนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์พฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งเป็นแนวทางในการเลือกและการผลิตสื่อการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ ที่หมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องออกแบบประเมินผลให้ตรงกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยการสอนแบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนแต่ละหัวเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนนั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ ก่อนนำไปทดลองประสิทธิภาพ

9. การหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน เพื่อเป็นการประกันว่าเอกสารประกอบการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นการช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล

10. การใช้เอกสารประกอบการสอน เอกสารประกอบการสอนที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว สามารถนำไปสอนผู้เรียนได้ตามประเภทของเอกสารประกอบการสอนและระดับการศึกษา โดยกำหนดขั้นตอนการใช้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิม

ขั้นที่ 2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (ขั้นสอน) ผู้สอนบรรยายหรือแบ่งกลุ่มประกอบกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุปผลการสอน เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญ

ขั้นที่ 5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

เอกสารประกอบการสอนประกอบคำบรรยายหรือเอกสารประกอบการสอนสำหรับครู มีขั้นตอนการสร้างหรือการผลิตเช่นเดียวกับเอกสารประกอบการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม แตกต่างกันเพียงไม่มีการแบ่งแยกหัวเรื่องเป็นหัวข้อย่อยเท่านั้น เพราะเป็นการเรียนรู้หรือปฏิบัติกิจกรรมไปพร้อมๆ กัน ยกเว้นเมื่อต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมที่แตกต่างกัน จึงจัดแบ่งเนื้อหาหรือกิจกรรมให้เหมาะสมกับการดำเนินการเรียนการสอนในขั้นตอนนี้ๆ

ชัยศ เรื่องสุวรรณ (2534 : 199–200) ได้กำหนดขั้นตอนในการสร้างเอกสารประกอบการสอนไว้ 10 ขั้นตอนด้วยกัน

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชา หรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เห็นเหมาะสม
2. กำหนดหน่วยการเรียนรู้ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการเรียนรู้ ประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์ หรือสอนได้หน่วยละครั้ง
3. กำหนดหัวข้อเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตัวเองว่าในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์อะไรแก่ผู้เรียนบ้าง แล้วกำหนดหัวข้อเรื่องออกเป็นหน่วยการเรียนย่อยๆ
4. กำหนดหลักการและมโนคติที่กำหนดขึ้น จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวข้อเรื่อง โดยสรุปรวมแนวความคิด สาร และหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน
5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง โดยเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะ เป็นแนวทาง การเลือกและการผลิตสื่อการสอน “กิจกรรมการเรียนรู้” หมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การอ่านบัตรคำสั่ง ตอบคำถาม เขียนภาพ ทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การเล่นเกม เป็นต้น
7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลผู้เรียนให้ตรงกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการสอนแบบ ศูนย์การเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ครูใช้ถือเป็นสื่อการสอน ทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวข้อเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้เพื่อนำไปทดลองหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ส่วนมากจะกำหนดเกณฑ์ไม่ต่ำกว่า 80/80
9. ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน เพื่อประกันว่าเอกสารประกอบการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้น โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล
10. การใช้เอกสารประกอบการสอน เป็นขั้นการนำเอกสารประกอบการสอนไปใช้ซึ่ง จะต้องมีการตรวจสอบและปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา

จากการศึกษาขั้นตอนการทำเอกสารประกอบการสอน พบว่า เอกสารประกอบการสอน มีขั้นตอนในการทำดังนี้

1. เลือกเรื่อง และหัวข้อให้ครอบคลุมกับเนื้อหา ศึกษาทฤษฎี และเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง
  2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
  3. สร้างเอกสารประกอบการสอนและจัดทำสื่อ ให้สอดคล้องกับเนื้อหา
  4. สร้างแบบทดสอบ ให้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีการประเมินผลทุกครั้ง
- หลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนในหน่วยนั้นๆ
5. ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขสื่อ และแบบทดสอบให้สมบูรณ์
  6. ทดลองใช้สื่อการเรียนรู้และแบบทดสอบ โดยนำไปทดลองใช้กับผู้เรียนกลุ่มย่อย
  7. ปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ แบบทดสอบ กิจกรรมการเรียนการสอน และเนื้อหาให้สมบูรณ์
  8. ทดลองใช้สื่อการเรียนรู้ และแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วกับผู้เรียนกลุ่มใหญ่
  9. ปรับปรุงแก้ไขสื่อการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนให้สมบูรณ์
  10. นำเอกสารประกอบการสอนที่ได้ไปทดลองใช้

2. จิตวิทยาและแนวคิดเกี่ยวกับการสอนดนตรี

2.1 จิตวิทยาพัฒนาการ

ในการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพนั้น ครูต้องคำนึงถึงและเข้าใจพัฒนาการพร้อมทั้งกระบวนการพัฒนาของเด็กในวัยต่างๆ สุชา จันท์เอม(2544 : 127-129) กล่าวไว้สรุปได้ใจความว่า เด็กวัย 10-12ปี ชอบการยกย่อง การรวมกลุ่ม การยอมรับจากเพื่อน มีความซื่อสัตย์ต่อกลุ่ม มีสติปัญญา มีความคิดรอบคอบแก้ไขปัญหาได้มากขึ้น เริ่มสนใจการแสวงหาความรู้ต่างๆ รู้จักการเข้าร่วมอภิปรายมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ กล้าตัดสินใจด้วยตนเอง ได้อย่างรวดเร็ว ศรีเรือน แก้วกังวาน(2540 : 69-82) กล่าวไว้สรุปได้ใจความว่า พัฒนาการของเด็กวัย 9-12 ปี เป็นวัยที่ต้องการเข้าร่วมกลุ่มเพื่อให้ได้รับการตอบสนองความต้องการของสังคมขั้นพื้นฐาน การได้รับการยกย่อง การได้เป็นคนสำคัญของกลุ่มหรือหมู่คณะ การสนับสนุนให้เด็กได้เข้ากลุ่มที่เหมาะสมกับสภาพของตนเพื่อเรียนรู้โลก สังคม และชีวิต เป็นสิ่งที่พึงกระทำ พร้อมกันนั้นเด็กในวัยนี้มีพัฒนาการและสติปัญญาที่สามารถแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ในเชิงรูปธรรม และเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ดีกว่าวัยที่ผ่านมา

1. แรงจูงใจ (Motive) เปรียบเหมือนบันไดขั้นต้นของการเรียนรู้สิ่งต่างๆคนเราสามารถในการเรียนรู้ได้หากมีแรงจูงใจในสิ่งที่เรียน

2. กระบวนการสอน (Teaching Procedure) กระบวนการสอนที่ส่งผลให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องเป็นกระบวนการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนอย่างแจ่มแจ้ง ประกอบด้วยวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. กระบวนการเรียน (Study Procedure) กระบวนการเรียนรู้ของคนนั้นเกิดจากการที่ประสาทสัมผัส (Sense) ได้รับความรู้จากสิ่งเร้า (Stimulus) และการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้มีโอกาสสัมผัสกับสิ่งแท้โดยตรงมากน้อยเพียงใดดังปรัชญาของคิวอี้ที่ว่า “Learning by Doing”

2.2 จิตวิทยาพัฒนาการทางดนตรี

พัฒนาการทางด้านดนตรีของเด็ก มีการดำเนินไปตามลำดับขั้นเช่นเดียวกับการพัฒนาการด้านอื่นๆ ณรุทซ์ สุตหจิตต์ (2534 : 21-23) กล่าวไว้สรุปได้ใจความว่า

1. พัฒนาการทางด้านดนตรีของเด็กในวัย 9-12 ปี มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดด้านดนตรีที่ลึกซึ้งกว่าเด็กในวัยก่อนหน้า สามารถเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่ยากขึ้น สลับซับซ้อนขึ้น ได้ รู้จักเลือกฟังเพลง และความละเอียดอ่อนในการฟังเพลงมากขึ้น ด้านจังหวะ เด็กมีการรับรู้และมีความจำเกี่ยวกับรูปแบบของจังหวะดีขึ้น ด้านทำนอง เด็กสามารถร้องเพลงที่มีช่วงเสียงกว้าง ได้มากขึ้น และมีแนวคิดเรื่องระดับเสียงดีขึ้น สามารถแสดงออกทางการร้องเพลงได้มากขึ้น

1.1 ทฤษฎีการเลียนแบบ เป็นการเรียนรู้ทางสุนทรียภาพของนักเรียน ที่ต้องอาศัยต้นแบบที่ดี คือ การที่ครูปฏิบัติให้นักเรียนดู และฟัง จนนักเรียนเกิดความประทับใจ และจดจำ ให้เหมือนหรือใกล้เคียงกับสิ่งที่ได้รับรู้มา เช่น การร้องเพลง การเล่นดนตรี และการทำท่าทางประกอบ

1.2 ทฤษฎีการทำซ้ำ เป็นการย้ำทักกะเพื่อให้เกิดความแม่นยำ ความชำนาญทำให้ควบคุมกำกับ และจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทฤษฎีนี้เกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการปฏิบัติเครื่องดนตรีซ้ำๆ หลายๆ ครั้ง จนขึ้นใจ และเกิดความชำนาญ เมื่อนำมาปฏิบัติซ้ำครั้งใด ก็สามารถทำได้

2. ทฤษฎีของความแตกต่าง เป็นการเรียนรู้ทางสุนทรียภาพโดยการหาความแตกต่างสามารถแบ่งเป็นทฤษฎีย่อย ได้ 2 ทฤษฎี คือ

2.1 ทฤษฎีการแตกออก คือ ทฤษฎีที่เกิดขึ้นจากการสร้างผลงานเก่าให้แตกต่างไปจากเดิม โดยอาศัยความรู้เดิมเป็นพื้นฐาน ได้แก่ การแต่งเนื้อร้องขึ้นมาใหม่ โดยใช้ทำนองเดิม การสร้างทำนองเพลงขึ้นใหม่โดยใช้คอร์ดเดิม และการแสวงหาตัวเอง โดยการสร้างผลงานขึ้นมาใหม่เพื่อแสดงออกถึงความเป็นตัวเอง

2.2 ทฤษฎีทางเทวดา คือ การแสดงออกถึงทักษะที่สมบูรณ์ ถูกต้องแม่นยำ แสดงถึงความเป็นตัวของตัวเอง โดยการสร้างผลงานใหม่ หรือใช้คุริยปฏิภาณสามารถค้นเพลงได้

3. ทฤษฎีความเป็นจัน เป็นวิธีการเรียนรู้สุนทรียภาพ โดยการแสวงหาตัวเอง
อยู่บนพื้นฐานของวัฒนธรรม แบ่งออกเป็น 2 แบบ

3.1 วัฒนธรรมที่เป็นสันทนาการภายใน เป็นความรู้ที่ครูสะสมอยู่ภายใน นำออกมา
ถ่ายทอดเป็นงานด้านศิลปะ

3.2 วัฒนธรรมที่เป็นของสังคมภายนอก คือ การที่ครูศิลปะสร้างผลงานที่เป็น
เอกลักษณ์เฉพาะทางของตน ซึ่งยากต่อการเลียนแบบ

ซอลตัน โคดาอ (Zoltan Kodaly) เป็นครูสอนวิชาดนตรีชาวฮังการี ที่มีความเชี่ยวชาญและเป็น
ที่ยอมรับของนักการศึกษาโดยทั่วไป แนวคิดด้านดนตรีของ โคดาอเน้นการฟังและการร้องเพลงเป็น
ทักษะดนตรีเป็นอันดับแรก โดยนำเอาเพลงพื้นบ้าน ดนตรีพื้นบ้านสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุด
รวมถึงการให้ผู้เรียนเริ่มเรียนรู้วิชาดนตรีตั้งแต่เด็กๆ ในระดับอนุบาลศึกษาหรือในระดับประถมศึกษา
ด้วยเครื่องดนตรีธรรมชาติที่มีอยู่ประจำตัว คือ เสียงร้อง ทำให้คนตรีซึมซาบเข้าไปอยู่ในจิตใจ เด็กถูกฝึก
เพื่อเรียนรู้การอ่านโน้ต โดยการใช้สัญญาณมือใช้แทนระดับเสียงต่าง ๆ ในเรื่องการสอนโน้ต โคดาอใช้
ระบบ โทนิค ซอล ฟา เป็นหลัก ระบบโทนิค ซอล ฟา นี้ หมายถึง ระบบที่ใช้สัญลักษณ์ โค เร มี ฟา
ซอล ลา ที แทนระดับเสียงจากต่ำไปสูง เนื้อหาของเพลงที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก เน้นการร้องเพลงและ
การเคลื่อนไหวควบคู่กันไปในการสอนดนตรี หรือการถ่ายทอดดนตรีไปยังเด็ก (ณรุทธ์ สุทธิจิตต์.2537
: 73-76)

คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff) เป็นนักการศึกษาดนตรีและคีตกวีชาวเยอรมัน ผู้ได้แนวคิดใหม่ ๆ
ตลอดจนเทคนิคใหม่ๆ อุปกรณ์และวิธีการสอนใหม่ๆเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายในชื่อระบบ “คาร์ล
ออร์ฟ” (Carl Orff Approach) คือ การสอนดนตรีที่มีเป้าหมายพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์
และเน้นกิจกรรมการเล่นดนตรี โดยใช้เครื่องดนตรีที่ทำทำนองได้ เช่น ระนาดฝรั่ง (Xylophone) รีคอร์ด
เดอร์ (Recorder) ตลอดจนเครื่องเคาะจังหวะต่าง ๆ

ดร.ชินอิชิ ชูซูกิ (1898-1998) นักการศึกษาดนตรีชาวญี่ปุ่นที่ได้ให้แนวคิดและเทคนิคการสอน
ไวโอลิน ที่ผ่านการทดลองใช้ จนเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายทั่วโลก โดยเรียกวิธีการสอนของเขา
ว่า Mother-tongue method (วิธีพูดตามแม่) คือ การสอนให้เด็กเล่นเครื่องดนตรีด้วยความจำ คือ มีครู
สาธิตให้ดู แล้วนักเรียนปฏิบัติตามจนเกิดความชำนาญ ครูจึงลงมือสอน โน้ตให้นักเรียน

เบอร์เกตัน และบอร์คแมน (1975) นักการศึกษาชาวอเมริกัน มีแนวคิดว่าการสอนเนื้อหา
เกี่ยวกับองค์ประกอบของดนตรีมีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผสมผสานประสบการณ์ทั้ง 6
ด้าน อันประกอบด้วย การฟัง การร้องเพลง การเล่นเครื่องดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกาย การคิด
สร้างสรรค์ การอ่านโน้ต

Choksy(1974) ได้ให้แนวคิดขั้นตอนในการสอนดนตรีไว้ 3 ขั้นตอน คือ

1. นักเรียนร้องเพลงตามเนื้อร้อง และตบมือเป็นจังหวะ
2. นักเรียนร้องเพลงซ้ำ แต่ออกเสียงตามสัญลักษณ์ดนตรี (ทา-ที-ที)
3. เมื่อนักเรียนเข้าใจลักษณะจังหวะและทำนองเพลงแล้ว ให้นักเรียนร้องเพลงและทำ

จังหวะประกอบ

Quine(1990) กล่าวว่า การอ่านโน้ต (Sight Reading) ควรให้นักเรียนได้เผชิญหน้ากับแบบฝึก ในรูปแบบต่าง ๆ และฝึกฝนบ่อย ๆ ทำให้เข้าใจรูปแบบตัวโน้ต ได้อย่างชัดเจน

Sandor(1981) การฝึกแบบฝึกบ่อย ๆ ทำให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์และเปรียบเทียบตามที่ เราต้องการได้

Leham & Ex (1996) ได้สรุปว่า พื้นฐานทักษะการร้องโน้ตมีความคล้ายคลึงกับพื้นฐานของ การฝึกฝนดนตรีหลายแบบ ดังนั้นการฝึกร้องโน้ต (Sight Reading) จึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญ

จากแนวคิดของนักการศึกษาดนตรีทุกท่านที่ได้กล่าวมาทั้งหมด ทำให้มองเห็นถึงความสำคัญ ในการจัดการเรียนการสอนการปฏิบัติเครื่องดนตรีในชั้นเรียน โดยนำเอาแนวคิดของนักการศึกษาทุกท่าน มาลำดับความสำคัญในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งจัดทำสื่อที่ใช้ประกอบการสอนด้วย มุ่ง คำนึงถึงการอ่านโน้ต การร้องโน้ต และการปฏิบัติเครื่องดนตรีเป็นหลัก โดยผ่านกระบวนการทางทักษะ ดังนั้นสาระสำคัญของดนตรีจึงไม่ได้อยู่ที่การเรียนรู้สัญลักษณ์ทางดนตรีเพียงอย่างเดียว แต่ในความเป็นจริงก็คือ การนำเอาสาระสำคัญของดนตรีมาเรียนรู้ด้วยผ่านกระบวนการการเห็นรูปแบบ หรือแบบฝึก ทักษะ ที่จะต้องอ่าน และร้อง แล้วจึงปฏิบัติ ซึ่งในการเรียนรู้จากแบบฝึกทักษะจะมีความแตกต่างอยู่ใน ตัวของแบบฝึกทักษะเอง โดยผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจ ในแบบฝึกทักษะตามลำดับขั้นตอนการสอนและ ลำดับขั้นตอนในการฝึกตามแบบฝึกทักษะ จากนั้นผู้เรียนก็จะปฏิบัติทักษะได้และสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในโอกาสต่อไปได้ จากแนวคิดและทฤษฎีทั้งหลายของนักศึกษานี้เอง จึงทำให้เกิดการ เรียนการสอนริคอร์ดพื้นฐานขึ้น ด้วยวิธีการเรียนแบบผสมผสานการอ่าน โน้ตกับการร้องโน้ตขึ้น

สำหรับการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาของโรงเรียน สาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถมศึกษา มีการนำเอาริคอร์ดมาเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติ เครื่องดนตรีในชั้นเรียนให้กับนักเรียนทุกคน โดยใช้โน้ตสากลเรียนด้วยวิธีการผสมผสานการอ่าน โน้ตกับการร้องโน้ต ในการเรียนด้วยวิธีดังกล่าวเป็นวิธีการที่ใช้ได้ดีและทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จ ในการเรียน กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ในการเรียน ไปใช้ในการเรียนวิชาดนตรีและ ทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีในระดับสูงขึ้นไปซึ่งถูกต้องตามหลักในการเรียนดนตรี

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับดนตรี

ดร. สุกรี เจริญสุข (2532 : 4-7) ดนตรี เป็นวิจิตรศิลป์ที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์อย่างใกล้ชิด ชีวิตประจำวันของมนุษย์มักมีกิจกรรมต่างๆ มากมาย ดนตรี เป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของ

1. เกี่ยวข้องกับปรัชญาชีวิต คนตะวันตกเชื่อว่าวิญญาณกลับไปสู่พระเจ้า โดยอาศัยเสียงดนตรี จะได้ได้ว่า ดนตรีในสังคมตะวันตกเป็นเรื่องของจิต เรื่องของวิญญาณที่เกี่ยวข้องกับความสะอาด ความสูงส่งของดนตรีทำให้ดนตรีเจริญ สำหรับคนตะวันออกในอดีตมีความเชื่อว่า “ดนตรี” เป็นวิชาชั้นต่ำ เป็นกิลด์ เป็นข้าศึกแห่งกุศล ดังนั้นดนตรีในสังคมตะวันออกจึงค่อนข้างตกต่ำ ไม่ได้รับการพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองดังชาติตะวันตก

2. ดนตรีเกี่ยวข้องกับจิต เมื่อดนตรีเป็นสื่อ หรือพาหนะที่จะนำไปสู่ภาวะใดภาวะหนึ่ง ทำให้จิตดำ หรือทำให้จิตขาวก็ขึ้นอยู่กับพาหนะ เมื่อวิญญาณกลับไปสู่พระเจ้าด้วยดนตรี ดนตรีก็เป็นเรื่องบริสุทธิ ขณะเดียวกันดนตรีเป็นอกุศล มีศีลข้อที่เจ็ดของพุทธศาสนา ให้ละเว้นการขับร้องและประโคมดนตรี ดนตรีก็เป็นของชั้นต่ำ นอกจากนี้ ท่านพุทธทาสภิกขุ ได้กล่าวถึงดนตรีมีคุณค่าต่อจิตที่บริสุทธิ มีความสะอาด โดยกล่าวว่า “ดนตรีและศิลปะบริสุทธิมีคุณ สนับสนุนความมีจิตว่าง” เมื่อดนตรีหยาบๆ ก็มีโอกาที่จะทำให้จิตที่สัมผัสกับดนตรีหยาบตามไปด้วย ทำนองเดียวกัน ดนตรีที่ละเอียดอ่อนเมื่อสัมผัสกับจิตก็มีโอกาสทำให้จิตละเอียดอ่อนตามไปด้วย ดนตรีจึงเป็นเพียงสื่อที่จะนำไปสู่ความดำหรือความขาวได้

3. ดนตรีเกี่ยวข้องกับศาสนาและพิธีกรรม เมื่อดนตรีสามารถเป็นสื่อชักนำไปสู่ความดำหรือความขาว นักการศาสนาจึงนำเอาดนตรีไปเป็นอุปกรณ์การสอน ประดับแต่งเพื่อช่วยให้นักเข้าใจศาสนาได้ง่ายขึ้น โดยใช้ในรูปของเพลงสวด ดนตรีประกอบพิธีกรรม สำหรับในพุทธศาสนาก็มีเพลงสาธุการ เพลงหน้าพาทย์ ที่ใช้ประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ส่วนประเทศทางตะวันตก ดนตรีที่ใช้ในอดีตมักเป็นดนตรีที่ใช้ในพิธีกรรมเกือบทั้งสิ้น

4. ดนตรีเกี่ยวข้องกับการเมือง ในรูปของเพลงปลุกใจ ปลุกสติปลุกพัฒนาธรรมปลุกความสามัคคีของคนในสังคม เพลงประจำชาติ เพลงเกียรติยศ ล้วนแล้วแต่เป็นดนตรีที่เกี่ยวกับการเมืองทั้งสิ้น ขงจื้อ นักปราชญ์จีนเขียนไว้ว่า “ประสบการณ์ของมนุษย์ชาติหลายศตวรรษแล้ว ได้ชี้ให้เห็นว่า ไม่มีสิ่งใดจะเชื่อมความสัมพันธ์ของมนุษย์ให้กระชับได้ดีเท่าเสียงดนตรี และเสียงเพลง ดนตรีนำความสามัคคีมาสู่ปวงชน ดนตรีเป็นภาษาสากลที่ทุกคนรับรู้ได้ สัญลักษณ์เป็นสื่อภาษาทางปัญญา ในขณะที่ดนตรีเป็นสื่อแห่งหัวใจ”

ณรุทธ์ สุทธจิตต์ (2535 : 133-135) ได้อธิบายถึงต้นกำเนิดแห่งดนตรีตะวันตกไว้ว่า ชนชาติกรีก ซึ่งเป็นชาติที่มีอารยธรรมสูงในยุคโบราณ ได้สร้างตำนานเกี่ยวกับการดนตรีว่า พระเจ้าของตนเป็นผู้สร้างดนตรีขึ้นมา ดนตรีในระยะแรกจึงเป็นส่วนหนึ่งของการประกอบพิธีกรรม แต่ในระยะต่อมาชนชาติกรีกได้ให้ความสนใจของดนตรีในลักษณะทางศิลปะอันแท้จริง ตามบันทึกหลักฐานกล่าวว่า มีการค้นคว้าวิธีการประพันธ์เพลง ความเกี่ยวข้องกับระบบการบันทึกโน้ต และการใช้ประโยชน์ของดนตรีในแง่อารมณ์และแนวความคิดสังคม การค้นพบกฎพื้นฐานของเสียงเป็นเรื่องเกี่ยวกับปรัชญา และคณิตศาสตร์ นักปราชญ์ชาวกรีกท่านหนึ่ง คือ ไพธาโกรัส เป็นผู้วางกฎเกณฑ์เกี่ยวกับเสียงจากการทดลอง ความสัมพันธ์ของเสียงที่เกิดจากความยาวสั้นของสายที่ขึงตึงไว้ ท่านค้นพบวิธีสร้างเสียงระยะขั้นคู่ต่าง ๆ รวมทั้งระยะขั้นคู่ 8 ซึ่งเป็นหลักสำคัญของบันไดเสียงของดนตรีตะวันตก นักคิดรุ่นต่อมาได้พัฒนาจนเป็นทฤษฎีดนตรีระบบเสียงที่เรารู้จักกันในชื่อของ โหมด (Mode)

สมชาย สร้อยระย้า (2545 : 1) กล่าวว่า วิชา ดนตรีเกิดขึ้นมาในโลกพร้อมกับมนุษย์ในยุคแรกที่มีมนุษย์ยังอาศัยอยู่ตามป่า ตามถ้ำ มนุษย์ยังรู้จักการร้องรำตามธรรมชาติ เช่น รู้จักปรบมือ เเคะหิน เคาะไม้ เป่าเขา ผีปาก และกรเปล่งเสียงจากปากออกมา เสียงร้องของมนุษย์ เพื่ออ่อนนวย พระเจ้าหรือสิ่งที่ตนนับถือ ให้ช่วยขจัดภัยต่างๆ และบันดาลความเป็นอยู่ ให้มีความสุข ความอุดมสมบูรณ์ หรือแสดงความขอบคุณที่ได้บันดาล ให้มีความสบายการสบายใจ

โสฬส ปุณณะบุตร (2548 : 46) ได้กล่าวไว้ว่า การเรียบเรียงดนตรีที่ดีจะต้องมีการกำหนด Style ดนตรีที่เหมาะสมกลมกลืนกับ ทำนอง – คำร้อง จะช่วยเสริมอารมณ์ให้เด่นชัดขึ้น มีการจัดเรียงท่อนดนตรีที่เหมาะสม (Intro , Verse , Chorus , Bridge , Vamp, Interlude , Solo , Ending ฯลฯ) มีการจัดนำหน้านักดนตรีในแต่ละท่อนให้มี หนัก , เบา , หยา , บาง , สามารถดึงอารมณ์คนฟังให้คล้อยตามได้ด้วยการจัดวางทำนองของเครื่องดนตรี และนำหน้าของชิ้นดนตรีในแต่ละท่อนเพลง

ตำเร็จ คำโฆง (2542 : 1) ดนตรีในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Music” มาจากภาษากรีก ว่า “Muske” ซึ่งสัมพันธ์กับชื่อเทพธิดาแห่งศิลปะ และวิทยาการทั้ง 9 องค์ในเทพนิยายกรีก เทพธิดาทั้ง 9 มีชื่อเรียกรวมว่า “Muses” (มุสเชส) เป็นธิดาของ Zeus (ซีอุส) และ Mnemosyne เทพธิดาองค์ทำหน้าที่เป็นเจ้าแห่งดนตรีและเพลงชื่อ “Euterpe” (ยูเทอปี)

ดนตรี เป็นคำนาม เป็นคำภาษาไทยที่มีรากศัพท์มาจากคำว่า ดนตริน ในภาษาสันสกฤตหมายถึง “เสียง” ที่ประกอบกันเป็นทำนองเพลงหรือยังหมายถึง “เครื่องบรรเลง” ที่มีเสียงดังทำให้เกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน หรืออารมณ์รัก โศก หรือรื่นเริงไปตามทำนองนั้น ๆ

“Music” คือ เสียงที่มีระบบและระเบียบ “Organizend Sounds” เป็นศิลปะแห่งการผลิตเสียงอันไพเราะที่มีธาตุประกอบเป็นทำนอง จังหวะ เสียงประสาน และทำนองสอด เสียงดนตรีต้องควบคุมจังหวะได้ มีระดับเสียงต่าง ๆ ที่นำมาเรียงเป็นทำนองและประสานเสียงกันอย่างมีระบบ

ดนตรี เป็นภาษา แขนงหนึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารได้ สื่อให้คนฟัง เกิดความรู้สึก และอารมณ์ต่าง ๆ นานา เช่นเดียวกับภาษาพูดและภาษาเขียน ผู้ฟังสามารถรับรู้ความหมายที่ผู้แต่ง และผู้บรรเลงสื่อให้ได้มากน้อยต่างกันเพียงใดขึ้นอยู่กับภูมิหลัง เช่น อายุ การศึกษา สถานะในสังคม สิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ในชีวิตของผู้ฟัง

นิมิต จิตรานนท์ (2545 : 14) ได้กล่าวไว้ว่า อุปกรณ์ดนตรีในปัจจุบัน มีการพัฒนาเพื่อเข้าสู่ระบบ Digital เป็นจำนวนมาก เพื่อความร่วมมือ และสนองต่อความต้องการของนักดนตรี ที่ต้องการความสะดวก คล่องตัวในการใช้งาน รวมถึงความต้องการรูปแบบของเครื่องมือใหม่ๆ เพื่อขยายขอบเขตการสร้างสรรค์ผลงาน เราจึงมีโอกาสได้เห็นเครื่องดนตรี Digital ที่ใช้งานร่วมกับระบบ Midi แบบใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้นนอกเหนือจาก Keyboard ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีหลักของ Digital Studio ทั่วๆ ไป มีการผลิต Midi Guitar, Bass, กลอง ไปจนถึง Controller แบบต่างๆ เช่น Wind Controller สำหรับใช้งานคล้ายเครื่องเป่า

จิรัฐ ประหาชะ (2548 : 6) ดนตรีเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเสียงเป็นการเรียบเรียงเสียงจากจินตนาการอย่างมีหลักการ เพื่อให้เกิดบทเพลงที่มีความไพเราะสามารถถ่ายทอดอารมณ์แลความรู้สึกจากผู้ประพันธ์สู่ผู้ฟังได้ ท่านพุทธกาลกล่าวไว้ว่า “เราฟังดนตรีด้วยความไพเราะเหมือนกับศึกษาธรรมะ

ณรุทธิ์ สุทรจิตต์ (2544 : 10) ดนตรี คือ สาระวิชาแขนงหนึ่งทางศิลปะ ที่มีโครงสร้างเนื้อหาเฉพาะ โดยลักษณะของสาระดนตรี เป็นโสตศิลป์ และศิลปะการแสดง โครงสร้างสาระดนตรี ประกอบด้วยปรำกอบดนตรี ได้แก่ เนื้อหาทางทฤษฎีดนตรี ซึ่งเป็นโครงสร้างของดนตรี องค์ประกอบของดนตรีมี 6 ประการคือ จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปแบบ ลีลา และลักษณะของเสียง องค์ประกอบทั้งหมดนี้ เป็นพื้นฐานที่ทำให้ดนตรีมีรูปแบบเฉพาะของตนเอง แตกต่างไปจากศิลปะแขนงอื่น วรรณคดีดนตรี ได้แก่ บทเพลง และประวัติดนตรี ซึ่งจัดเป็นเนื้อหาอีกส่วนหนึ่ง ของดนตรีที่เป็นผลของการสร้างสรรค์ดนตรี และพัฒนาการทางดนตรี ซึ่งเป็นส่วนสำคัญ ที่ช่วยให้ผู้ศึกษาดนตรีมีความรู้ความเข้าใจ และซาบซึ้งดนตรี ส่วนประกอบของสาระดนตรีอีกส่วนหนึ่งคือ ทักษะดนตรี ซึ่งจัดเป็นสาระดนตรีที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งที่ผู้ศึกษาดนตรีต้องศึกษาเล่าเรียน ในเชิงทักษะ ทักษะดนตรีประกอบไปด้วยการฟัง การร้อง การเต้น การเคลื่อนไหว การสร้างสรรค์ และการอ่าน ในการศึกษาสาระดนตรี ผู้เรียนควรมีประสบการณ์ ทั้งในด้านเนื้อหาดนตรี และทักษะดนตรีควบคู่กันไปเพื่อพัฒนาการทางดนตรีที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งนำไปสู่ความซาบซึ้งในสุนทรีย์รสของดนตรี

พรรณานิลวิเชียร (2535 : 13) จำแนกคุณค่าของคนตรีไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การสร้างสรรค์ (Creativity) เด็กสามารถแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ โดยอาศัยดนตรีเป็นสื่อ เด็กสามารถแสดงออกทางความคิด ความรู้สึกอย่างอิสระในขณะที่เล่นดนตรี หรือเดินไปตามจังหวะเพลง เด็กต้องการเวลา วุฒิภาวะ ทักษะ และความรู้ที่จะคิดสิ่งใหม่ ๆ ครูมีบทบาทในการส่งเสริมให้เด็กแสดงออกหลาย ๆ วิธีจากประสบการณ์เดียวกัน ให้อิสระ วัสดุอุปกรณ์ และเวลาอย่างเพียงพอแก่เด็กได้สร้างสรรค์ ยอมรับเด็กทุกคน ไม่ตัดสินหรือเปรียบเทียบผลงานเด็กกับผลงานของผู้ใหญ่ครูไม่ควรชี้แนะหรือบอกเด็กถึงวิธีการเคลื่อนไหวหรือวิธีการร้องเพลง เปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกในวิธีของตนเอง

2. คุณค่าด้านสังคม (Social) ดนตรีช่วยให้เด็กรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม การร้องเพลงด้วยกันทำให้มีความรู้สึกร่วมกัน เด็กจะรู้สึกว่าตัวเองมีค่า มีความสำคัญและประสบความสำเร็จ เพลงพื้นบ้านจะช่วยสืบต่อวัฒนธรรมจากคนรุ่นก่อน ไปยังรุ่นหลัง ๆ

3. ด้านร่างกาย (Physical) ดนตรีช่วยให้เด็ก ได้พัฒนาการทรงตัว ความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและการควบคุมกล้ามเนื้อ กล้ามเนื้อใหญ่จะพัฒนาในขณะที่เด็กเคลื่อนไหว หรือเล่นดนตรี นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมในดนตรียังช่วยให้เด็กพัฒนาการตระหนักถึงความสามารถของร่างกายตนเอง

4. ด้านสติปัญญา (Intellectual) ดนตรีเป็นเรื่องนามธรรม ต้องการกระบวนการรับรู้ การจำ และการสร้างมโนทัศน์ การสร้างความเข้าใจ และกระบวนการรับข้อมูลจะต้องอาศัยการกระทำ การหยิบจับสัมผัส การรวบรวม การรับรู้และจินตนาการ อันได้แก่ ทางโสตประสาท ทางจักขุ สัมผัสและการเคลื่อนไหว ประการสุดท้ายคือ จากสัญลักษณ์ทางตัวอักษรและเครื่องหมาย ดนตรีช่วยให้เด็กพัฒนาทางสติปัญญาตามคุณสมบัติข้างต้น

5. ด้านอารมณ์ (Emotional) ดนตรีคือความสนุกสนาน ดนตรีช่วยให้เด็กเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ ได้แสดงออกทางด้านการร้องเพลง การแสดงละคร ซึ่งช่วยปลดปล่อยพลังงาน และความเครียด เด็กได้เรียนรู้ว่าดนตรีมีทั้งเศร้า สุข ขบขัน เครียด โกรธ เห็นใจ ฯลฯ

คุณหญิงพนมยงค์ บุญทัศนกุล (2539 : 3-4) กล่าวอ้างถึงคุณค่าของคนตรีว่า การแพทย์ปัจจุบันค้นพบว่าดนตรีที่เลือกสรรแล้วว่ามีคุณภาพทั้งเนื้อร้อง ทำนอง จังหวะ และความถี่ของเสียงจะกระตุ้นให้สมองของมนุษย์หลั่งสารแห่งความสุข หรือ Endorphin เพิ่มมากขึ้น ส่งผลดีต่อการทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกายไม่ว่าจะเป็นระบบการไหลเวียนของโลหิต ระบบทางเดินหายใจ ระบบการย่อย ระบบทางเดินปัสสาวะ ระบบสืบพันธุ์ และระบบประสาท นอกจากนั้นดนตรียังจะช่วยเพิ่มความจำ เพิ่มสติปัญญา และก่อให้เกิดความคิดริเริ่มอีกด้วย

4. เครื่องดนตรีที่ใช้ในงานวิจัย: กีตาร์

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกีตาร์

สุชาติ โสมะมี (2546 : 59) กล่าวว่า “กีตาร์” เป็นเครื่องดนตรีที่จัดอยู่ในกลุ่มเครื่องสายประเภทเครื่องสายที่ใช้ดีด ทำให้เกิดเสียงโดยการใช้นิ้วดีดหรือการใช้ปัดดีดลงบนสายที่อาจจะเป็นสายเอ็น สายไนลอน หรือสายเหล็ก มีตั้งแต่ 6 สายไปจนถึง 12 สาย มีลำตัวและหลังแบนราบ มีความโค้งที่สวยงามและสมบูรณ์ เทียบเคียงแล้วจัดอยู่ในตระกูลของลิวท์ ในศตวรรษที่ 19 กีตาร์ได้ถูกพัฒนามาเป็นสายเดี่ยว 6 สายซึ่งทำให้เกิดนักประพันธ์ที่เด่นๆอยู่หลายคนเช่น Sor และ Giuliani ซึ่งพวกเขาเหล่านี้ได้ประพันธ์บทเพลงสำหรับกีตาร์ไว้มากมายมีทั้งรูปแบบ Guitar Solo Concerto Duets และ Guitar ร่วมเล่นกับเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ ซึ่ง Guitar Concerto นั้นเป็นการเดี่ยวกีตาร์โดยมีวงดนตรีประเภท String Quartet หรือวง Orchestra บรรเลงประกอบ ซึ่งเสียงของวงดนตรีเหล่านี้จะเป็นพื้นหลังบรรเลงคลอกับกีตาร์ทำให้เกิดเสียงที่แน่นและไพเราะมา

ยุทธศักดิ์ จันทร์ม่อม (2546 : 12) กล่าวว่า ก่อนที่คิดจะเล่นกีตาร์ สิ่งจำเป็นอันดับแรกคือจะต้องเรียนรู้การเรียกชื่อตัวโน้ต และระดับเสียงบนคอกีตาร์ (Fingerboards) เสียก่อนจะต้องรู้จักอย่างลึกซึ้ง คือขณะนั้นกำลังกดอยู่ที่ช่องใด (Fret) ตัวโน้ตตัวใดบ้าง และสามารถเปรียบเทียบได้ว่าในแต่ละช่องของแต่ละสายใดมีระดับเสียงเดียวกันบ้าง

สุภาวศ์ วงษ์จันทร์ (2544 : 38) กล่าวว่า นักกีตาร์ยุคใหม่ควรทำความเข้าใจในเรื่อง “สเกล” และ “โหมด” ให้ดี เพราะจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับนักกีตาร์ เนื่องจากสเกลเป็นพื้นฐานของการเล่นทำนองและ อิมโพรไวส์เซชัน

คอนราด รากอสนิค (Konrad Ragossnig) (2540 : 6) กล่าวถึงการฝึกกีตาร์คลาสสิกว่า

1. การฝึกซ้อมโดยนัยหนึ่งก็คือกิจกรรมที่ทำซ้ำๆ อย่างมีสติ ซึ่งจะนำเราจากสภาวะ “ทำไม่ได้” ไปสู่ “ทำได้” (Inability to Ability)
2. “การรู้” (Knowledge) และ “ความสามารถ” (Ability) คือวิถีทางต่างกันสองทางที่กำลังจัด (จุดอ่อน) ความยากในการสร้างเสียงที่ถูกต้องสมบูรณ์แบบ
3. เทคนิคคือหนทาง ไม่ใช่จุดหมาย (Technique is the way, not the goal) มันเป็นเรื่องมือสำหรับความเข้าใจบทเพลงหรือดนตรี, เป็นเรื่องมือสำหรับส่องแสงนำไปสู่ความหมายของบทเพลงและสิ่งที่ซ่อนอยู่ในบทเพลง และเครื่องมือที่ใช้ในการนำเสนอบทเพลงตามกฎเกณฑ์ทั้งหมดทางศิลป์ โดยอาศัยภาษาและกฎเกณฑ์เฉพาะของบทเพลงนั้นๆ
4. การฝึกซ้อมเทคนิค คือ การตรวจเช็คเป็นระยะๆ ในส่วนของกลไกในการเล่นกีตาร์ ซึ่งก็คือการตรวจเช็คทุกระบบทางคุณสมบัติทางเทคนิคของเรา

5. เราจะต้องพยายามหาวิธีฝึกซ้อมที่เหมาะสม ซึ่งยังรักษาความสนุกในการเล่นดนตรี ในขณะที่จะต้องฝึกซ้อมทางกลไกที่จำเป็นจำนวนมาก ด้วยวิธีนี้ระบบในการฝึกซ้อมก็จะเกิดขึ้น ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกสบายๆ ไม่เครียด
6. อย่าเริ่มฝึกซ้อมในขณะที่มือและนิ้วยังเย็น หากการวอร์มนิ้วโดย Finger - Gymnastics ไม่ได้ผล อาจจะเอาแขนแช่ในน้ำอุ่นสักหนึ่งนาที การวอร์มอ้อนิ้วเย็นๆ บนฟิงเกอร์บอร์ดเป็นสิ่งที่เสียเวลาเปล่าๆ
7. ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อเสียงที่เต็มและมีพลังโดยปราศจากเสียงรบกวนจากเล็บ การรักษาเล็บอย่างถูกต้องเป็นที่สิ่งสำคัญอย่างยิ่งยวดสำหรับคุณภาพเสียง ทุกคนจะต้องค้นหาโดยตนเองว่าความยากเล็บ นุ่ม รูปร่าง ของเล็บแบบไหนจะเหมาะสมสำหรับตนเอง ซึ่งขึ้นกับตำแหน่งของนิ้วบนสาย และวิธีการคิด และหากจำเป็นเราอาจจะปรึกษาอาจารย์ผู้สอนได้
8. แสงสว่างและการระบายอากาศที่ดี อุณหภูมิไม่ร้อน และเสื้อผ้าแบบสบายๆ เป็นสิ่งที่จำเป็น เก้าอี้จะต้องปรับให้เหมาะสมกับรูปร่างและความยาวของขา เพื่อให้ส่วนบนของร่างกายไม่โค้งงอจนเกินไป
9. ส่วนล่างของ Stand วางโน้ตไม่ควรอยู่สูงกว่าระดับเข่า และอยู่ด้านเดียวกับ fingerboard คือระดับมักจะวางกันอยู่ในระดับคอหรือหัวของนักเรียน และอยู่ตรงกลางตัวผู้เล่นหรือ Body กีตาร์
10. เก้าอี้ที่มีพนักเท้าแขน โขฟา หรือเตียง ไม่เหมาะสมที่จะใช้นั่งซ้อม การวางกีตาร์บนขา ขวาก็ไม่เหมาะสม เว้นแต่เป็นการชั่วคราวเพื่อพักผ่อน ไหล่และหลังของเรา
11. การพัก 15 นาทีหลังจากการซ้อมหนึ่งชั่วโมงเป็นสิ่งจำเป็น ในการพักควรจะนอนลงบนพื้นเพื่อพักส่วนหลังของเรา อาจออกกำลังกายโดยการยืดตัวแบบง่ายๆ หรือไม่ต้องทำอะไรเลยก็ได้
12. ตารางการฝึกซ้อมก็สำคัญ แม้ว่าบางครั้งเวลาที่ใช้ฝึกซ้อมจะมีจำกัด ซึ่งนำไปสู่คำถามที่ว่า “ส่วนไหนของเทคนิคหรือบทเพลงที่ควรจะต้องฝึกซ้อมในยามที่เวลาที่มีจำกัด
13. ขอนั่นเป็นอย่างยิ่ง ว่าการฝึกซ้อมแบบฝึกหัดที่เป็นระบบเพียงหนึ่งชั่วโมงต่อวันจะให้ผลดี มากกว่าการฝึกซ้อมเพียงกลไกเป็นเวลาหนึ่งสัปดาห์
14. ยิ่งกว่านั้น การฝึกซ้อมซ้ำๆ ซากๆ ไร้อัตโนมัติแบบ Single Tone-Sequences (เช่น การฝึกสเกลแบบเล่นเสียงเดียวตลอด ไม่มีหนักเบาเลย เป็นต้น) เป็นอันตรายมาก ซึ่งมักจะมาคู่กับการฝึกแบบวันละ 8 ชั่วโมง เหมือนการทำงานของคอนเวเยอร์สายพานลำเลียงในโรงงาน วิธีแบบนี้เทคนิคจะกลายเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุด และในไม่ช้าแม้กระทั่งผู้ที่ที่มีพรสวรรค์มากๆ ก็จะถูกทำลายไป

ความสามารถทางเทคนิคยิ่งสูงขึ้นมากเท่าไร ความเป็นไปได้ในการเล่นให้ให้ลึกซึ้งถึงคนตรีที่ยิ่งสูงมากเท่านั้น. หรืออีกนัยหนึ่ง ความเป็นคนตรียิ่งสูงเท่าไร ความไม่แน่นอนทางเทคนิคยิ่งน้อยลงเท่านั้น

1. อย่าฝึกซ้อมอย่างเครื่องจักรกล ให้ซ้อมแบบฝึกหัดทางเทคนิคด้วยความไพเราะ มีดั่งมีเบา มีจังหวะที่ถูกต้อง
2. ทำเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งคือฝึกฝน หรือ เล่น [เป็นเพลง] ถ้าหากทำสองอย่างพร้อมกัน จะไม่ได้อะไรสักอย่าง และส่งผลให้เล่นไม่เป็นเพลง หรือไม่ก็กลายเป็นการเอ โรบิคแบบไร้สมอง
3. ความผิดหรือบกพร่องที่ซ้ำๆ จะแก้ได้ยากมากหรืออาจแก้ไม่ได้เลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เป็นเรื่องของจังหวะ นี่เป็นสิ่งที่สำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักกีตาร์ที่ต้องการเล่นให้เก่งอย่างรวดเร็วและถูกต้อง อย่าฝึกซ้อมอะไรๆ ให้ผิดๆ เล่นให้ถูกต้องตั้งแต่แรกเลย! นี่อาจจะทำได้โดยการเล่นซ้ำมากและให้ตรงกับจังหวะที่แม่นยำ
4. ควรอย่างยิ่งที่จะอ่านและศึกษาโน้ตเพลงอย่างถี่ถ้วนก่อนที่จะเล่น เหมือนกับวาทยากรศึกษาโน้ตเพลง
5. ในการฝึกซ้อม ควรก้าวเป็นขั้นๆ กล่าวคือ จาก “อ่อน โชน” ไปสู่ “เข้มแข็ง”, จาก “เบา มาก” ไปสู่ “ดังมาก”, และจาก “ช้า” ไปยัง “เร็ว” ไม่ใช่กลับกัน!
6. ในขณะที่กำลังฝึกซ้อม อย่าใช้สัญชาตญาณหรือความรู้สึกจับพลัด เมื่อสมองของเรา กำลังเต็มไปด้วยปัญหาทางเทคนิค เราไม่สามารถแก้ปัญหาด้านศิลปะการเล่นและความเป็นคนตรีได้ การทำแบบ “รุกโดยจับพลัด” ส่วนมากแล้วมันจะต้องแก้ไข โดยใช้เวลานานมาก
7. การทำ “Fingering” และการแก้ไข ช่วยทำให้การฝึกซ้อมง่ายขึ้นและมีอิทธิพลต่อ “Phrasing” และ “Articulation” (การแบ่งท่อนวลีและแนวการเล่น) การทำ “Fingering” ที่ไม่ดีจะนำไปสู่การฝึกซ้อมที่ไม่ได้ผล
8. การฝึกทางเทคนิคเป็นการศึกษาเรื่อง โทนเสียง ต้องการการเล่นที่เหมาะสมกล่าวคือ มีการควบคุมเสียงที่สมบูรณ์แบบ พร้อมกับเปิดใจอย่างเต็มที่ในรับการฟังเสียงที่ตัวเองเล่นการตรวจสอบและวิจารณ์ด้วยตนเอง
9. เพื่อที่จะได้การคิดที่ถูกต้องตั้งใจ ซึ่งได้ “Tone Production” (การสร้าง โทนเสียง) ที่ไพเราะ คุณต้องระวังอย่างมากในตำแหน่งของมือขวาทั้งส่วนของนิ้วและแขนก่อนการสร้าง โทนเสียง จะเกิดขึ้น
10. ที่จริงแล้วเพียงแค่ 1 มิลลิเมตร ของทั้งมือซ้ายและมือขวา ก็จะตัดสินว่าคุณเล่นได้ “clear” หรือไม่
11. เพื่อหลีกเลี่ยงการซ้อมแบบซ้ำซาก (monotone) คุณไม่ควรฝึกซ้อมในแบบฝึกหัด เดียวกันนานๆ ควรจะเปลี่ยนไปฝึกอย่างอื่นบ้าง

12. แบบฝึกหัดทางเทคนิครวมถึงบทเพลงที่ใช้แสดงด้วย ต้องการการศึกษาอย่างช้าๆ และละเอียด พร้อมด้วยสมาธิสูงสุด อีกนัยหนึ่งคือ การเล่นที่รวดเร็ว ต้องฝึกจากช้าๆ ก่อน จึงหะจะเพิ่มให้เร็วขึ้นได้เป็นขั้นๆ ก็ต่อเมื่อคุณสามารถเล่นได้อย่างสมบูรณ์แบบในทุกรายละเอียดแล้ว

13. เราแนะนำให้เลือกซ้อมในสิ่งที่ยากกว่าสิ่งที่จำเป็นต้องทำให้ได้เช่น ซ้อม, การแข่งขัน, หรือคอนเสิร์ต เพื่อว่าสิ่งที่จำเป็นต้องทำให้ได้ จะง่ายขึ้นที่เล่นให้ได้สมบูรณ์

14. โปรดทำเครื่องหมายส่วนที่ยากๆ ในบทเรียนหรือบทเพลง แล้วรวบรวมไว้ทีละเล็กทีละน้อย คุณก็จะได้ชุดคอลลีเกชันของวลีหรือส่วนที่ยากๆ ที่มีคุณค่า

15. หลังจากที่เล่นในวลีหรือส่วนที่ยากๆ ได้แล้ว ก็อย่าลืมว่าจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดของนักดนตรีคือ การแสดงดนตรีอย่างมีศิลปะตั้งแต่ต้นจนจบ การเล่นดนตรีหรือการตีความบทเพลงทั้งหมดคือสิ่งที่สำคัญที่สุดในการศึกษาและการฝึกซ้อม

16. แม้ว่าคุณจะมีเวลาทั้งวันในการฝึกซ้อม คุณไม่ควรจะใช้เวลามากไปกว่า 4 ชั่วโมงกับกีตาร์ของคุณ

เอกชัย ทรายอานนท์ (2550 : 7) กล่าวถึงความสำคัญในการจำโน้ตบนคอกีตาร์ว่า มองลงไปบนเฟรตบอร์ดแล้วไม่รู้ว่าโน้ตตัวใดอยู่ตรงไหนบนคอกีตาร์ ก็เปรียบเสมือนกะลาสีที่เดินเรือไปในท้องทะเลโดยไม่มีเข็มทิศ เพราะไม่รู้ว่าสิ่งที่ตนเองเล่นนั้นคืออะไร และจะไปที่ใด

คาร์ล คัลเพเพอร์ (Carl Culpepper) (2539 : 2) กล่าวว่า การที่ผู้เล่นกีตาร์จะพัฒนาเทคนิคการเล่นได้นั้น ต้องการความอดทน การคงอยู่ และความใส่ใจในรายละเอียดการฝึกซ้อม

เดฟ เซเลนทาโน (Dave Celentano) (2532 : 5) กล่าวว่า การจะพัฒนาการเล่นกีตาร์นั้น จะต้องฝึกจากการเล่นง่าย ก่อนที่จะทำการฝึกบทฝึกที่ยาก

กูเทียร์ โกวาน (Guthrie Govan) (2545 : 9) กล่าวว่า การเข้าใจในเครื่องดนตรีที่ตนเองเล่น การแกะเพลง และการได้เล่นกับคนอื่น จะสามารถพัฒนาเทคนิคการเล่นกีตาร์ของตนเองได้

โจดี ฟิชเชอร์ (Jody Fisher) (2540 : 6) กล่าวว่า นักเรียนกีตาร์มากกว่า 90 เปอร์เซ็นต์นั้นได้รับการฝึกฝนของมือซ้ายเป็นอย่างดีแต่น้อยคนที่จะมีการฝึกมือขวา การฝึกมือข้างขวาจะช่วยขยายขอบเขตเทคนิคการเล่นกีตาร์ได้

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บัญชา วงศ์ชื่อ. (2551: ออนไลน์). ศึกษาเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) เรื่อง เครื่องหมายแทนเสียง เครื่องหมายกำหนดจังหวะและคัพพ์ และเครื่องหมาย ทางดนตรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ดนตรี) เรื่อง เครื่องหมายแทนเสียง เครื่องหมายกำหนดจังหวะ และคัพพ์และ เครื่องหมายทางดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ (ดนตรี) 2) เพื่อประเมินความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 ต่อการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) เรื่อง เครื่องหมายแทนเสียง เครื่องหมายกำหนดจังหวะ และคัพพ์และเครื่องหมายทางดนตรี 3) เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) เรื่อง เครื่องหมายแทนเสียง เครื่องหมายกำหนดจังหวะ และคัพพ์และเครื่องหมายทางดนตรี ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 จำนวน 30 คน (1 ห้องเรียน) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง เป็นสื่อที่จะนำผลมาพิจารณาเปรียบเทียบและรวบรวมข้อมูลในด้านการวัดและประเมินผล 1) เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) เส้นทางแห่งเสียงเพลง สาระเพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) หลังเรียนจบจุดประสงค์แล้ว จำนวน 10 ข้อ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) สาระเพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 ข้อ โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญในการหาค่าความยากง่าย (P) ตั้งแต่ .20 - .80 ค่าอำนาจความจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.5362 4) แผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) วิชาทฤษฎีดนตรีสากล สาระเพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12 แผน ผลการศึกษาพบว่า

1.คะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าหลังจากการทดลองใช้ เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนพอแยกระดับ ได้ดังนี้ ระดับมากที่สุดมี 4 ข้อ คือ ข้อ 3) เอกสารประกอบการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดทักษะและเห็นคุณค่า โน้ตสากล ข้อ 6) เอกสารประกอบการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนมีพื้นฐานอันเป็นแนวทางประกอบอาชีพดนตรี ข้อ 9) นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากเอกสารประกอบการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการฝึกหัดเล่นดนตรีสากลได้ ข้อ 10) เอกสาร

ประกอบการเรียนรู้สร้างประโยชน์ให้กับผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องงานดนตรี ระดับมากมี 5 ข้อ คือ ข้อ 2) หลังจากเรียนทฤษฎีดนตรีสากล(เส้นทางแห่งเสียงเพลง)นักเรียนสนใจดนตรี ข้อ 4) เอกสารประกอบการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนปฏิบัติอย่างมีขั้นตอนและเหมาะสม ข้อ 5) เอกสารประกอบการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนเกิดแนวคิดและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ข้อ 7) เอกสารประกอบการเรียนรู้เป็นแนวทางในการคิดสร้างสรรค์ไปสู่งานอื่นๆ ข้อ 8) เอกสารประกอบการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ระดับน้อยมี 1 ข้อ คือ ข้อ 1) ก่อนเรียนทฤษฎีดนตรีสากล(เส้นทางแห่งเสียงเพลง)นักเรียนสนใจดนตรี จากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน ทำให้ผู้ผลิตทราบว่า นักเรียนมีความสนใจเอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ดนตรี) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพราะช่วยให้นักเรียนได้รับประโยชน์ในการศึกษามีพื้นฐานในการไปเรียนทฤษฎีดนตรีสากล และมีขั้นตอนการเรียนที่เข้าใจง่าย ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลได้ด้วยตัวเอง ถ้าฝึกจนเกิดความชำนาญทำให้เล่นอาชีพได้ เป็นการช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว

3.การหาค่าประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ปรากฏว่ามีประสิทธิภาพ 86.77/87.56

นเรศ สมจันทร์ .(2550). ศึกษาเรื่อง การสร้างและการใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ(ดนตรี)ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การปฏิบัติเมโลเดียนเบื้องต้น ผลการศึกษาพบว่า

1. ได้เอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ดนตรี) เรื่อง การปฏิบัติเมโลเดียนเบื้องต้นมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.98/84.09 แสดงให้เห็นว่าเอกสารประกอบการเรียนนี้มีประสิทธิภาพ และมีค่าประสิทธิผล เท่ากับ 0.76 แสดงให้เห็นว่าเอกสารประกอบการเรียนนี้มีประสิทธิผล และประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการปฏิบัติเครื่องดนตรีประเภทลิ่มนิ้ว คือเมโลเดียน ได้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ดนตรี)ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่า เอกสารประกอบการเรียน สามารถพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และวิธีการในการปฏิบัติเมโลเดียนได้ ซึ่งแสดงว่า เอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ดนตรี) สามารถพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ วิธีการปฏิบัติเครื่องดนตรีตามเกณฑ์ได้ดี

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ (ดนตรี) เรื่อง การปฏิบัติเมโลเดียนเบื้องต้น ปรากฏว่านักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดเกี่ยวกับลักษณะการจัดรูปเล่ม ได้แก่ รูปเล่มภายนอกสวยงามน่าสนใจ ขนาดของเอกสารประกอบการเรียนสามารถจับถือได้สะดวก ความกว้างและความยาวของเอกสารประกอบการเรียนเหมาะสม ความกว้างและความยาวของเอกสารประกอบการเรียนเหมาะสม การจัดวางหน้าของเอกสารประกอบการเรียนและขนาด

ตัวอักษรกับตัวอักษรเหมาะสม เอกสารประกอบการเรียนสามารถเปิดอ่านได้สะดวก การเข้ารูปเล่มมีความคงทนถาวร นักเรียนมีความพึงพอใจมากเกี่ยวกับลักษณะของเนื้อหา ได้แก่ เนื้อหาให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนมากขึ้น ความยาวของเนื้อหาเหมาะสม เนื้อหามีความกระชับ ชัดเจน ไม่ยืดเยื้อ เนื้อหาน่าสนใจชวนให้อ่าน เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับวัยเนื้อหาชวนให้เห็นคุณค่าของการเล่นดนตรี การจัดเรียงลำดับเนื้อหาเหมาะสมและต่อเนื่องกัน นักเรียนมีความพึงพอใจมากเกี่ยวกับลักษณะการจัดภาพ ได้แก่ ภาพน่าปกสวยงามน่าสนใจ ภาพปกเหมาะสมกับวัย ภาพประกอบแต่ละบทเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ภาพประกอบสวยงาม ชัดเจน เข้าใจง่าย การจัดวางภาพประกอบมีความเหมาะสม นักเรียนมีความพึงพอใจมากเกี่ยวกับลักษณะของภาษาที่ใช้ ได้แก่ อ่านแล้วเข้าใจง่าย ตัวอักษรมองเห็นได้ชัดเจน ตัวอักษรมีความเป็นระเบียบ การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัย ภาษาที่ใช้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ชื่อเนื้อหาแต่ละบทเหมาะสมกับเนื้อหา

ธีรพันธ์ ปิงแก้ว. (2550: ออนไลน์). ศึกษาเรื่อง เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาการเรียนด้วยการปฏิบัติมีขั้นตอนอย่างถูกวิธี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(ดนตรี) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ 2) เพื่อศึกษาการเรียนตามทฤษฎีและกระบวนการปฏิบัติ เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วย เอกสารประกอบการสอนการปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) และเพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนต่อการปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) กลุ่มประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนแม่เกาะวิทยา อำเภอแม่เกาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 จำนวนนักเรียน 27 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) สาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 87.45/93.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง(Brass Instruments) สาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้เท่ากับ 0.6456 ซึ่งหมายความว่าเอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 3021 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สอนทำให้นักเรียนมีความมีความรู้เพิ่มเพิ่มขึ้นร้อยละ 64.56

3. ครูผู้สอนดนตรีสากล มีความคิดเห็นต่อ เอกสารประกอบการสอนวิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) สารระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการสอน วิชา ศ 30201 การปฏิบัติเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass Instruments) สารระการเรียนรู้ศิลปะ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52

วรรณพร เทวะหะ. (2554: ออนไลน์) ศึกษาเรื่องเอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่องดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียน โดยการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนบ้านไผ่พิทยาคม อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 25 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ คือ เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และ แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ผลการศึกษพบว่า

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.80/94.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. นักเรียนที่เรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนทดสอบหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระดนตรี) เรื่อง ดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

วีระบุษ ขนบุบ (2552). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ทฤษฎีคณิตศาสตร์สากล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า

1. เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ทฤษฎีคณิตศาสตร์สากล ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 91.31/87.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

2. เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ทฤษฎีคณิตศาสตร์สากล ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีค่าดัชนีประสิทธิผลในการเรียนรู้เท่ากับ 0.8176 ซึ่งหมายความว่า เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ทฤษฎีคณิตศาสตร์สากล ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน ร้อยละ 81.76

3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้ เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ทฤษฎีคณิตศาสตร์สากล ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน อยู่ในระดับดีมาก จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพทำให้นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น จึงสามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และเกิดประโยชน์ ต่อการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และต่อยอดความรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไปได้ นักเรียน มีความพึงพอใจต่อ กิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน อยู่ในระดับดีมาก ดังนั้น จะเห็นได้ว่าเอกสารประกอบการเรียนสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้เป็นอย่างดี

ประภาส บุญมั่ง. (2550: ออนไลน์). ศึกษาเรื่องการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน ชุดฝึกทักษะดนตรีเรื่อง ดนตรีไทย ในวิชาดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า

1. คู่มือประกอบการสอน เรื่อง ชุดฝึกทักษะดนตรีไทย วิชาดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.40/83.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรี เรื่อง ทักษะพื้นฐานทางดนตรี ด้วยคู่มือประกอบการสอน เรื่อง ชุดฝึกทักษะดนตรีไทย ก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่าค่า t-test เท่ากับ 16.951 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ความพึงพอใจต่อคู่มือประกอบการสอน เรื่อง ชุดฝึกทักษะดนตรีไทย ของนักเรียนที่เรียนวิชาดนตรีด้วยคู่มือประกอบการสอน เรื่อง ชุดฝึกทักษะดนตรีไทย มีค่าเฉลี่ย 4.49 อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ประภรณ์ พันผาย. (2550: ออนไลน์). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชา ศ 30203 ดนตรีพื้นเมือง(สะล้อซอซึง) ใน การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการ

สอน วิชา ศ 30203 คนตรีพื้นเมือง(สะล้อซอซึง) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2)หาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน ที่จัดทำขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 3)เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการสอน ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน รายวิชา ศ 30203 คนตรีพื้นเมือง (สะล้อซอซึง) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_p) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_r) เท่ากับ 81.06/ 91.56 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ร้อยละของความก้าวหน้าในการเรียน พบว่า โดยภาพรวมเมื่อนักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการสอน รายวิชา ศ 30203 คนตรีพื้นเมือง (สะล้อซอซึง) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2) จบแล้วมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.36

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากใช้เอกสารประกอบการสอน รายวิชา ศ30203 คนตรีพื้นเมือง(สะล้อซอซึง) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน (ร้อยละ 91.56) กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 ด้วยค่าที่ (t-test) แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

วิศิษฐ์ สีนสวัสดิ์. (2552: ออนไลน์) รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด เป่าขลุ่ยสากลด้วย โน้ตไทยง่ายนิดเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1)เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพเอกสารประกอบการเรียน ชุด เป่าขลุ่ยสากลด้วย โน้ตไทยง่ายนิดเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2)เพื่อศึกษาผลการใช้เอกสารประกอบการเรียน ชุด เป่าขลุ่ยสากลด้วย โน้ตไทยง่ายนิดเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3)เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน ชุด เป่าขลุ่ยสากลด้วย โน้ตไทยง่ายนิดเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า

1. เอกสารประกอบการเรียน ชุดเป่าขลุ่ยสากลด้วย โน้ตไทยง่ายนิดเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ 83.89/85.56

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน เรื่อง เป่าขลุ่ยสากลด้วย โน้ตไทยง่ายนิดเดียว หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน ชุด เป่าขลุ่ยสากลด้วย โน้ตไทยง่ายนิดเดียว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.22 ซึ่งสรุปได้ว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

จิณพัทธ์ ประเสริฐยิ่ง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการเรียนรู้ดนตรีของเด็กวัยประถม ศึกษา ระหว่างผู้ที่มีความสามารถต่างกัน พบว่าเด็กที่มีความสามารถในการเรียนรู้ทางดนตรีได้

เร็วกว่าที่มีพัฒนาการที่ดีกว่าไม่ว่าจะเป็นการเล่น การร้อง การอ่าน การฟัง และการทำทฤษฎี ซึ่งเด็กสามารถทำได้ถูกต้องมีความตั้งใจและความพยายามทุกครั้ง การวัดผลของการเรียนรู้ทุก ๆ หมวดอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ในการฝึกซ้อมแต่ละครั้งสามารถใช้กระบวนการคิดที่ดีก่อนที่จะลงมือเล่นจึงทำให้สามารถเล่นได้ถูกต้อง ส่วนเด็กที่มีความสามารถในการเรียนรู้ทางดนตรีได้ช้ากว่า มีความสามารถในการเล่นการร้อง การอ่าน การฟัง และการทำทฤษฎี อยู่ในเกณฑ์ปานกลางจนถึงควรปรับปรุงและมีความตั้งใจและความพยายามน้อยกว่า ในการฝึกซ้อมแต่ละครั้งจะไม่ใช้กระบวนการคิดก่อนจึงทำให้เล่นไม่ถูกต้อง

วิทยา ภูบัว (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของคนตรีอเมริกันที่มีต่อเพลงไทยสมัยนิยมพบว่าคนตรีอเมริกัน เป็นวัฒนธรรมหนึ่ง ซึ่งมีการแพร่กระจายเข้ามาสู่สังคมไทย และมีผลต่อลักษณะรูปแบบของเพลงไทยสมัยนิยมทั้งในอดีตและปัจจุบัน สำหรับในอดีตนั้น เนื่องจากความสัมพันธ์ในด้านต่างๆ เช่น การศึกษา, การค้า, การรับเทคโนโลยี สมัยใหม่จากอเมริกา เป็นต้น สำหรับในปัจจุบัน ปัจจัยสำคัญอันเป็นเหตุให้กระแสวัฒนธรรม คนตรีอเมริกันไหลบ่าเข้ามาามีอิทธิพลต่อลักษณะและรูปแบบของเพลงไทยสมัยนิยม ก็คือเทคโนโลยี สารสนเทศอันก้าวหน้า ประเด็นสำคัญซึ่งแสดงนัยของการได้รับอิทธิพลทางดนตรีจากอเมริกา ก็คือบทวิจารณ์ จากนักวิจารณ์ดนตรี ข้อเขียนจากนักวิชาการทางด้านดนตรี ตลอดจนข้อโต้แย้งในกลุ่มนักดนตรี อาชีพ ซึ่งสรุปได้ว่า เพลงไทยสมัยนิยมในยุคนี้ ลอก และดัดแปลง จากเพลงต้นฉบับ ซึ่งเป็น เพลงสไตล์อเมริกัน

ปรีวิวัฒน์ ถานิสโร (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องกระบวนการสอนวิชาดนตรีสากลในวิทยาลัยสารพัดช่าง ผลจากการวิจัยพบว่า

1. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่ สร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียน โดยการสอนแบบทักษะปฏิบัติเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่มใหญ่ และ โดยการสาธิตให้ผู้เรียนปฏิบัติตามอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การพานักศึกษาไปชมการแสดงดนตรีตามสถานที่ต่างๆ
2. ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนมีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมากที่สุด อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่ใช้หนังสือหรือตำราเรียนที่เขียนหรือแต่ง โดย นักวิชาการต่างประเทศ ส่วนด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีระดับการปฏิบัติน้อย คือ อาจารย์ผู้สอนมีส่วนร่วมในการจัดหา, สื่อการสอนการผลิตสื่อการสอน และโอกาสในการได้ เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน
3. ด้านอุปกรณ์เครื่องดนตรี และสถานที่ อาจารย์สอนได้รับการแนะนำวิธีการใช้เครื่องดนตรีก่อนและลงมือฝึกปฏิบัติจริง และการ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือรักษาเครื่องดนตรีห้องปฏิบัติการ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนจำนวนเครื่องดนตรีมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนผู้เรียนนั้นอยู่ในระดับน้อย

การสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนตัวอย่างประชากรมีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน ผลคะแนนทักษะการขับร้องเพลงไทย มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 78.09 และผลคะแนนแบบวัดเจตคติ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 87.92 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่าไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

นิภา โสภาสัมฤทธิ์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนเรื่องแบบฝึกทักษะการคิดจะเข้เบื้องต้น สำหรับนักเรียนชั้นต้นปีที่ 1 วิชาเอกจะเข้ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.56/85.05 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยชุดการสอน มีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียนและมีเจตคติที่ดีต่อแบบฝึกทักษะการคิดจะเข้เบื้องต้น

สมศักดิ์ พันเสาวภาคย์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาชุดการสอนการฝึกปฏิบัติฆ้องวงใหญ่เรื่องเพลงโหมโรงร่มเกล้า ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 80/80 ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการกิจกรรมระหว่างเรียน ภาคทฤษฎีคิดเป็นร้อยละ 91.89 ภาคปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 91.72 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์จากการทดสอบหลังเรียน ภาคทฤษฎีคิดเป็นร้อยละ 92.29 ภาคปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 92.41

บุญเลิศ มั่นปาน (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่อง การเป่าขลุ่ยไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนกิจกรรมเสริมหลักสูตรเรื่อง การเป่าขลุ่ยไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา มีประสิทธิภาพ 90.86/89.87 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80

กุมารี สุวรรณสิงห์ (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออเบื้องต้นในรายวิชาดนตรีไทยปฏิบัติตามความถนัด 1 (ศ 029) ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 83.56/83.73 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนด้วยชุดการสอนเรื่องการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออเบื้องต้นมีพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจสูงกว่าก่อนเรียน ผลการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1